

İmama Hasan (a.s)'ın Hayatından Dersler

<"xml encoding="UTF-8?">

Uyanık Hizmetçi

Bir gün İmam Hasan (a.s)'ın hizmetçisi, cezalandırılmayı hakkeden bir suç işler. İmam (a.s) onun tembih edilmesini emreder. Bu arada uyanık hizmetçi: "Ey mevlam! Allah, "Ve'l kazimin'el ğayz" (öfkelerini yenenler) buyurur" der, bunun üzerine İmam (a.s): "Onu cezalandırmaktan vazgeçin" buyurur.

Hizmetçi: "Ey mevlam! Allah, "Ve'l afine aninnas" (insanları affedenler) buyurur" der. İmam (a.s) ona: "Seni affettim" buyurur. Hizmetçi: "Ey mevlam! Allah, "Vallahu yuhibb'ul muhsinin" (Allah ihsan edenleri sever) buyurur" der.

Bunun üzerine İmam (a.s) ona: "Sen Allah rızası için artık hürsün, sana bağışladığım miktarın bir kaç katı da senin olsun" buyurur. [1]

Hz.Ali (a.s)'ın Oğlundan Daha Şecaatli

Cemel savaşında Hz. Ali (a.s), oğlu Muhammed-i Hanefiyye'yi çağırdı, mızrağını ona verip şöyle buyurdu:

"Bu mızrak ile düşman ordusuna hamle et!"

Muhammed-i Hanefiyye mızrağı alıp düşmana hamle etti. Bu arada düşman ordusundan bir grup onun ilerlemesine mani oldular, Muhammed-i Hanafıyye bir şey yapamayacağını görünce babasının yanına dönmek zorunda kaldı.

Sonra İmam Hasan (a.s) mızrağı alıp düşmana hamle etti, bir müddet sonra kanlı mızrağıyla babasının yanına geri döndü. Muhammed-i Hanefiyye, İmam Hasan'ın o şecaatini görünce,

mağlubiyet duygusuna kapıldığından dolayı kızarıp başını aşağı eğdi. Onun bu mahcubiyet

halini gören Hz. Ali (a.s) ona: “Üzülme, O (Hasan), Peygamber’in oğludur, sen ise Ali’nin oğlusun” buyurdular. [2]

Diğer bir savaşta da Muhammed-i Hanefiyye düşmana hamle etmekten çekinince Hz. Ali (a.s) ona: “Sen annene benzemişsin” buyurup kendisi düşmana hamle etmişti.

Muaviye’ye Olumsuz Cevap

Bildiğimiz üzere Muaviye, Emir’ul- Muminin Hz. Ali (a.s)’ın şahadetinden sonra kudret tahtına oturup bütün İslamî ülkelerin hükümdarı oldu. Bu arada Muaviye’nin Medine valisi Mervan,

Muaviyeden bir mektup aldı, o mektupta şöyle yazılmıştı: “Abdullah bin Cafer’in (Hz. Ali’nin kardeşi oğlu) kızını oğlum Yezid’e iste, her ne kadar mihriye isterse kabul ederim, her ne kadar borcu olursa öderim, buna ilaveten bu vuslat, Ben-i Haşim ve Ben-i Ümeyye arasında da barışa sebep olacaktır.”

Mervan mektubu okuduktan sonra Abdullah bin Cafer’le görüşüp, kızını Yezid’e istedi. Abdullah, Mervan’a cevaben şöyle dedi:

“Bizim kadınların yetkisi Hasan bin Ali’nin elindedir, kızımı ondan iste!” dedi.

Bunun üzerine Mervan, İmam Hasan (a.s)’ın yanına varıp Abdullah’ın kızını Yezid’e istedi. İmam Hasan (a.s) cevabında şöyle buyurdular: “İstediğin kimseleri davet et ben görüşümü o toplantıda açıklayacağım.”

Mervan da Ben-i Haşim ve Ben-i Ümeyye büyüklerini davet etti, hepsi hazır olduklarında Mervan ayağa kalkıp Allah’a hamd-u sena ettikten sonra şöyle dedi:

Muaviye, Abdullah bin Cafer’in kızı Zeyneb’i şu şartlarla Yezid’e istemem için beni memur etmiştir:

a) Babası ne kadar mihriye tayin ederse kabul ediyoruz.

b) Babası her ne kadar borçlu olursa öderiz.

c) Bu vuslat Ben-i Ümeyye ve Ben-i Haşim taifeleri arasında barışa sebep olacaktır.

d) Yezid, henüz bekardır! Canıma and olsun ki, sizin Yezid ile iftihar etmeniz, Yezid'in sizinle iftihar etmesinden daha çoktur!

e) Yezid öyle bir kimsedir ki, onun siması bereketine (yüzü suyu hürmetine) buluttan yağmur isteniliyor!

Mervan bunları dedikten sonra susup bir kenarda oturdu.

İmam Hasan (a.s) da Allah'a hamd-u sena ettikten sonra sözüne şöyle başladı:

a) "Mihriyeye gelince; biz, Peygamber (s.a.a)'in, kızları ve akrabalarının mihriyesi hakkındaki sünnetinden öteye geçmeyiz.

b) "Babasının borçları" hakkındaki sözlerine gelince; bizim kadınlarımız ne zaman babalarının borçlarını ödemiş ki böyle bir söz öneriliyor!

c) "İki taifenin sulhu (barışı)" hakkındaki sözünüze ilişkin de söylemem gerekir ki, bizim size karşı düşmanlığımız, Allah için ve Allah yolundadır. Öyleyse biz dünya için barış yapmayız.

d) "Bizim Yezidin varlığıyla iftiharımız, onun bizimle iftihar etmesinden daha çoktur" sözünüze gelince; eğer hilafet (saltanat) makamı nübüvvet (peygamberlik) makamından daha yüce olursa, bizim Yezid'le iftihar etmemiz gerekir, ama eğer nübüvvet makamı hilafet makamından daha yüksek olursa, onun bizimle iftihar etmesi gerekir."

e) "Yezid'in yüzünün bereketiyle buluttan yağmur isteniliyor" sözüne gelince; bu söz doğru değildir. Çünkü bu söz, sadece Hz. Muhammed (s.a.a) ve O'nun Ehl-i Beyt'i hakkında geçerlidir; onların nurlu yüzlerinin bereketi hürmetine (Allah'tan) yağmur talep ediliyor.

Bizim görüşümüz bu konuda şudur ki, Abdullah'ın kızını, amcası oğlu Kasım bin Muhammed bin Cafer'e nikahlayacağız. Ben şimdi onu, Kasım'a eş olarak nikahladım, mihriyesini de Medine'deki tarlamı tayin ettim... Bu tarla onların geçimini sağlar ve artık başkalarına muhtaç olmazlar.

Mervan bu durumla karşılaştınca şöyle dedi: “Ey Ben-i Haşim! Acaba bize böyle açıkça mı karşılık veriyorsunuz?”

İmam Hasan (a.s) cevaben; “Evet! Bu cevaplardan her biri sizin sözlerinizin her tektekine karşılık idi.” buyurdular.

Mervan olumlu cevap almaktan ümidini kesince, aralarında geçen cereyanı bir mektupla Muaviye’ye bildirdi, Muaviye de mektubun cevabında şöyle dedi :

“Biz onlardan kız istedik onlar menfi (olumsuz) cevap verdiler, ama eğer onlar bizden kız isteselerdi, biz müspet (olumlu) cevap verirdik!” [3]

Hayvanları Hîmaye

Nahbih’ul- Kassab şöyle diyor:

Hasan bin Ali’nin yemek yediğini gördüm; önünde de bir köpek vardı, bir lokma yediğinde, o kadar da köpeğe atıyordu. Ey Resulullah’ın torunu! Bu köpeği buradan kovmayayım mı? dediğimde buyurdular ki:

“Bırak kalsın, canlı birisinin yüzüme baktığı halde yemek yiyip de ona bir şey vermezsem Allah’tan utanırım!” [4]

Mali Yardımı Almanın Şartları

Bir gün Osman, caminin eşiğinde oturmuştu. Bir fakir yanına gelerek maddi yardım istedi. Osman, beş dirhem ona vermelerini emretti. Fakir: “Bu miktar para bana yetmez; beni, daha çok yardım edecek birinin yanına gönderin.” dedi.

Osman eliyle caminin bir köşesine işaret ederek; “O gençlerin yanına git” dedi.

Orada oturan gençler ise, İmam Hasan, İmam Hüseyin ve Abdullah bin Cafer’di. Fakir adam onların yanına gitti, selam verip muhtaç olduğunu söyledi.

İmam Hasan (a.s), İslam’da varolan acıma duygusunun su istifade edilmemesi için ona yardım

etmeden önce şöyle buyurdular:

“Ey fakir! Başkalarından mali yardım istemek, sadece şu üç yerde câizdir:

1- İnsanın üzerinde ödemekten aciz olduğu diyet (kan parası) olursa.

2- Ödemeye gücü yetmeyeceği, bel büken bir borcu varsa.

3- Fakir ve aciz olup da eli bir yere yetişmezse.

Bu üç durumdan hangisiyle karşılaşmışsın?”

Fakir adam; “Benim sıkıntım, bu üç şartın birinden ibarettir.” dedi.

İmam Hasan (a.s), adamın bu sözü üzerine elli dinar, İmam Hüseyin (a.s) kırk dokuz dinar, Abdullah bin Cafer ise kırk sekiz dinar verdiler.

Fakir adam geri dönüp Osman’ın yanından geçerken Osman ona; “Ne yaptın?” diye sordu.

Fakir adam şöyle dedi:

“Senin yanına gelip para istedim, sen de bana bir miktar para verdin, ama bu paraları ne için istediğimi sormadın. Ama o üç gencin yanına gidip yardım istediğimde onlardan biri

(İmam Hasan (a.s); “Ne için para istiyorsun?” diye sordu. Sonra şöyle buyurdu: “Ancak üç durumda, başkalarından mali yardım istenilebilir: “Aciz eden diyet, bel büken borç, boyun eğdiren fakirlik.”

Ben de; “Benim sıkıntım o üç durumdan biridir.” dedim. Bunun üzerine birincisi 50 dinar, ikincisi 49 dinar, üçüncüsü de 48 dinar verdiler.

Osman fakir adamın bu sözlerini duyunca şöyle dedi: “Bu gençlerin benzeri kesinlikle bulunmaz, onlar ilim, hikmet, keramet ve fazilet kaynağıdır.” [5]

İmam Hasan'la İmam Hüseyin'in Yarışı

Bir gün İmam Hasan'la İmam Hüseyin (a.s) henüz küçük yaşta iken yazı yazıyorlardı. İmam Hasan (a.s) kardeşi Hüseyin (a.s)'a: "Benim yazım senin yazından daha iyidir." dedi.

İmam Hüseyin: "Hayır! Benim yazım daha iyidir." dedi.

Bu yüzden anneleri Fatıma (a.s)'ın yanına gidip; "Anneciğim! Hangimizin yazısı daha iyidir?" dediler.

Hiz. Fatıma (a.s) hiç birinin kalbini kırmamak için; "Gidin babanızdan sorun." buyurdu.

Babalarının yanına gidip; "Babacığım! Hangimizin yazısı daha güzeldir?" dediler.

Hiz. Ali (a.s) hiçbirinin kalbini kırmamak için; "Gidin dedeniz Resulullah'dan sorun." buyurdular.

Dedeleri Resulullah (s.a.a)'ın yanına gelerek; "Dede! Hangimizin yazısı daha güzeldir?" diye sordular.

Resulullah (s.a.a); "Ben Cebrail'den sormadıkça sizin yazınız hakkında hakemlik yapmam" buyurdular.

Cebrail Resulullah (s.a.a)'ın huzuruna gelerek şöyle dedi: "Ya Resulellah! Ben de onların arasında hakemlik yapmam, İsrail'in onların arasında hakemlik yapması gerekir!" dedi.

İsrail; "Ben de Allah Teala'dan sormadıkça onların arasında hakemlik yapmayacağım." dedi.

İşte bundan dolayı İsrail; "Allah'ım! Hasan'ın yazısı mı daha güzel, yoksa Hüseyin'in yazısı mı?" diye sordu.

Allah-u Teala: "Ben hakemlik yapmayacağım, anneleri Fatıma onların arasında hakemlik yapmalıdır." buyurdu.

Allah-u Teala'nın emri üzerine

Hz. Fatıma (a.s) şöyle buyurdu: “Ben sizin aranızda bu gerdanlığın tanelerini dağıtacağım, sizden hanginiz daha çok tane toplarsa, onun yazısı daha güzeldir.”

Daha sonra gerdanlığın tanelerini onların arasında dağıttı. Allah-u Teala Cebrail’e, yeryüzüne inmesini ve onların rencide olmaması için gerdanlığın tanelerini onların arasında eşit olarak bölmesini emretti. Cebrail de, onların ihtiramı ve tazimi için Allah-u Teala’nın emrini yerine getirdi.” [6]

İşte böylece onlardan hiçbirinin kalbi kırılmadı ve her ikisi eşit olarak toplayıp hoşnut oldular.
Edebe Riayet

Bir gün İmam Hasan’la İmam Hüseyin (a.s) bir mahalleden geçerken yaşlı bir adamın yanlış abdest aldığı görüldü. Bu yüzden edebi riayet ederek dolaylı yolla doğru abdest almayı ona öğretmek istediler.

İlk önce yaşlı adamın onların sözlerini duyacağı bir şekilde abdest alma hususunda birbirleriyle tartışmaya başladılar.

Onlardan biri: “Benim abdestim senin abdestinden daha doğrudur.” dedi.

Diğeri: “Hayır benim abdestim daha doğrudur.” dedi.

Daha sonra yaşlı adamın yanına gelerek; “Amca! Biz senin yanında abdest alacağız, zahmet olmazsa hangimizin abdestinin daha doğru olduğunu söyle.” dediler.

Sonra her ikisi o adamın karşısında doğru bir abdest aldıktan sonra; “Hangimizin abdesti daha doğru ve daha güzeldi?” diye sordular.

Yaşlı adam; “Sizin her ikiniz de güzel abdest aldınız. Ama bu yaşlı cahil, şimdiye kadar yanlış abdest alıyordu, şimdi sizin bereketiniz ve ceddinizin ümmetine olan şefkatinizle doğru abdest olmayı sizden öğrenmiş oldu.” dedi. [7]

Gıybet Yapana Karşı Mantıklı Bir Tavr

Dedikodu ve gıybet yapan bir şahıs, İmam Hasan (a.s)'ın huzuruna gelerek; "Falan adam senin aleyhinde konuşuyor ve seni kötülüyor." dedi.

İmam Hasan (a.s), onun bu sözünden rahatsız olup surat asarak şöyle buyurdular:

"Sen beni zahmete düşürdün! Bir Müslüman'ın gıybetini duyduğumdan dolayı hem kendi hakkımda Allah'tan mağfiret dilemeliyim, hem de benim hakkımda dedikodu yaparak gıybetimi edip günah işleyen o şahıs hakkında dua etmem gerekir." [8]

[1] - Bihar'ul- Envar,c. 63, s. 352.

[2]- Bihar'ul- Envar, c. 43, s. 345.

[3] - Bihar'ul- Envar, c. 44, s. 119. Bazı rivayetlerde bu kızın ismi Ümmi Gülüsüm ve İmam Hasan yerine de İmam Hüseyin'inin ismi zikredilmiştir.

[4] - Bihar'ul- Envar,c. 43, s. 352.

[5] - Bihar'ul Envar, c. 43, s. 333.

[6] - Bihar'ul Envar, c. 43, s. 309.

[7] - Bihar'ul Envar, c. 43, s. 319.

. [8] - Bihar'ul Envar, c. 43, s. 350